

RP 27/2001 rd

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av 10 a § inkomstskattelagen för gårdsbruk

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att inkomstskattelagen för gårdsbruk ändras så att den övre gränsen för den utjämningsreservering som kan dras av från inkomsten av jordbruk höjs från 30 till 40 procent. Det föreslås att maximibeloppet av reserveringen höjs från nuvarande 40 000 till 80 000 mark. Enligt förslaget förlängs användningstiden för re-

serveringen från nuvarande två till tre år.

Lagen avses träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Den skall tillämpas första gången vid beskattningen för 2001. Propositionen hänför sig till tilläggsbudgeten för 2001 och avses bli behandlad i samband med den.

MOTIVERING

1. Nuläge

Enligt 10 a § inkomstskattelagen för gårdsbruk (543/1967) får den skattskyldige dra av en utjämningsreservering från nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten. Utjämningsreserveringen är högst 30 procent av nettoinkomsten av jordbruket före avdraget av reserveringen, dock högst 40 000 mark. En mindre utjämningsreservering än 5 000 mark får dock inte göras.

Utjämningsreserveringen skall senast det andra skatteåret efter utgången av det skatteår, för vilket utjämningsreserveringen har gjorts i skattedeklarationen, betraktas som skattepliktig inkomst av jordbruket eller användas för att täcka utgifterna för anskaffning eller grundlig förbättring av egendom som nämns i lagen. En tidigare gjord reservering skall användas före en senare.

Utjämningsreserveringen får användas för utgifter för anskaffning eller grundlig förbättring av sådana maskiner, redskap och anordningar, byggnader och konstruktioner samt broar, dammar och liknande som nämns i 10 b § inkomstskattelagen för gårdsbruk.

Systemet med reserveringar inom jordbruket har inga konjunkturpolitiska mål. Det är en resultatutjämningsmetod, som vid bered-

ningen av bestämmelsen särskilt motiverades med att väderleksförhållandena inverkar avsevärt på inkomsten av jordbruk. Uttryckligen på spannmålsodlande gårdar är detta av större betydelse än i fråga om andra produktionsinriktningar. Syftet med utjämningsreserveringen är att med hjälp av en skattesporre uppmuntra jordbrukare att spara för kommande maskin-, anordnings- och byggnadsinvesteringar. Utjämningsreserveringen är inte förbunden med någon depositions skyldighet, och den kan göras oberoende av om gamla reserveringar har använts.

2. Skälen till propositionen och den föreslagna ändringen

Statsrådet fattade den 21 december 2000 ett principbeslut om en stödordning för jordbruket för 2001. I jord- och skogsbruksministeriets förslag ingick såväl en höjning av anslaget för det nationella stödet till jordbruket och trädgårdsodlingen som förbättringar av socialskyddet och beskattningssystemet för lantbruksföretagare. Stödordningen innehöll ändringar som skulle företas i bestämningsgrunden för den kapitalinkomstandel som tillämpas vid beskattningen av lantbruksföretagare och ändringar i bestämmelserna om

utjämningsreservering.

Sedan Finland anslöt sig till Europeiska unionen har strukturutvecklingen inom jordbruket medfört att gårdarna blivit större, och man har blivit tvungen att effektivera gårdsbruksenheter nas internationella konkurrenskraft. Jordbruket håller på att bli allt mer likt annan näringsverksamhet. Medan prestationsprincipen tillämpas vid beskattningen av andra näringsidkare, dvs. en inkomst betraktas som inkomst för det år till vilken den sakligt sett hänför sig, tillämpas vid beskattningen av jordbrukare kassapprincipen, enligt vilken en inkomst betraktas som inkomst för det år under vilket den erhållits. Med hjälp av kassapprincipen är det möjligt att utjämna inkomsten på ett effektivt sätt genom att ordna försäljningstiderna för produkter och inköpstiderna för förnödenheter på önskat sätt. När de jordbrukspolitiska reformer som hör till Agenda 2000 gradvis träder i kraft, kommer gårdsbruksenheter nas beroende av stöd och av betalningstiderna för stöden att öka. Därvid kommer växlingarna i jordbrukarnas skattepliktiga inkomster att i allt större utsträckning vara beroende även av betalningstiderna för stöden. När kassapprincipen råder beskattas stöden som inkomst för betalningsåret oberoende av till vilket år de hänför sig och utan att den skattskyldige kan påverka saken. Från jordbrukarens synpunkt kan den tidpunkt vid vilken stöden betalas vara ofördelaktig i beskattningshänseende. Därför föreslås att utjämningsreserveringens belopp höjs och att användningstiden förlängs.

I enlighet med statsrådets principbeslut föreslås att den övre gränsen för utjämningsreserveringen höjs från nuvarande 30 till 40 procent. Maximibeloppet av reserveringen är nu 40 000 mark och föreslås bli höjt till 80 000 mark. Det föreslås även att användningstiden för reserveringen ändras så att reserveringen skall upplösas senast under det tredje skatteåret efter utgången av det år för vilket reserveringen har gjorts.

I enlighet med det förslag som ligger till grund för statsrådets principbeslut skulle benämningen utjämningsreservering ändras till inkomstutjämningsreservering. Den ändrade benämningen skulle fordra ändringar också i två andra paragrafer. Den ändrade benämningen skulle vidare förutsätta rättelser i

skattedeklarationsblanketterna och i anvisningarna för ifyllandet av dem. Eftersom förutsättningarna för utjämningsreserveringen inte förändras och både begreppet och benämningen är vedertagna i skattelagstiftningen och i rättspraxis, föreslås med avvikelse från statsrådets principbeslut att benämningen utjämningsreservering bibehålls oförändrad.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Det finns inte detaljerad statistik över användningen av utjämningsreserveringar, och därför är det svårt att noggrant bedöma vilken effekt förslaget kommer att ha på skatteintäkterna. Dock har användningen av utjämningsreserveringar inte varit särskilt utbredd, eftersom den kassapprincip som tillämpas vid beskattningen av jordbruk är ett smidigare sätt att utjämna resultatet. Enligt uppgifter från statistikcentralen hade ca 23 600 skattskyldiga gjort reserveringar vid beskattningen för 1999, och det sammanlagda beloppet av utjämningsreserveringarna var 689 miljoner mark. Beloppet av de direkt inkomstförda reserveringarna var 171 miljoner mark. Reserveringarna har i genomsnitt uppgått till ca 30 000 mark.

När maximibeloppet av reserveringarna höjs till 80 000 mark, kan den genomsnittliga storleken av en reservering beräknas vara 60 000—65 000 mark. Eftersom reserveringens procentuella andel föreslås stiga, kan också antalet jordbrukare som gör reserveringar beräknas stiga. Om 25 000 skattskyldiga gör reserveringar, kommer avkastningen av statsskatten under det första ibruktagningsåret, dvs. år 2001, att minska med 140 miljoner mark samt kommunernas, församlingarnas och Folkpensionsanstaltens skatteintäkter att minska med 110 miljoner mark. Genom reformen kommer sålunda alla skatttagares skatteintäkter att minska med 250 miljoner mark under 2001. I fråga om skatteintäkterna för det andra och tredje året kommer verkningarna av ändringarna att vara av samma storleksordning, men dock i någon mån mindre.

De bortfall av bestående natur som föranleds av ändringarna i reserveringen består av

anstånd med skattebetalningen, dvs. skatte- kredit, och utjämning av skatteintäkterna för erhållande av den fördel som progressionen i statsbeskattningen medför. Vid bedömningen av verkningarna av skattekrediten har som räntefot använts 5 procent. Den årliga skatte- krediten kommer att uppgå till ca 15—20 miljoner mark. Då den skatte- kredit som används genom inkomstföreläggelse omspannar tre år och den som används för investeringar t.o.m. tio år, kommer i det permanenta systemet den sammanlagda effekten av skattekrediten och utjämningen av skatteintäkterna att vara ca 100 miljoner mark per år. Den sammanlagda effekten av de direkta budgetverkningarna och av bortfallet av fasta skatteintäkter kommer därvid under det första året att vara sammanlagt ca 270 miljoner mark.

Verkställandet av beskattningen försvåras inte genom att reserveringens belopp höjs.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid finansministeriet.

5. Samband med andra propositioner

Propositionen hänför sig till tilläggsbudgetpropositionen för 2001.

6. Ikraftträdande

Lagen föreslås träda i kraft så snart som möjligt efter det att den har antagits och blivit stadfäst. Den skall tillämpas första gången vid beskattningen för 2001.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om ändring av 10 a § inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967 (543/1967) 10 a §, så-
dan den lyder i lag 718/1990 och 1541/1992, som följer:

10 a §

Den skattskyldige får från nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten dra av den reservering som han har gjort i sin skattedeclaration (*utjämningsreservering*). Utjämningsreserveringen är högst 40 procent av nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten före avdraget av reserveringen, dock högst 80 000 mark. En mindre utjämningsreservering än 5 000 mark får dock inte göras. När utjämningsreserveringen räknas ut beaktas inte den del som går över jämna tusental mark.

Utgiftsreserveringen skall senast det tredje skatteåret efter utgången av det skatteår, för vilket utjämningsreserveringen har

gjorts i skattedeclarationen, betraktas som skattepliktig inkomst av jordbruket på gårdsbruksenheten eller användas för att täcka utgifterna för anskaffning eller grundlig förbättring av egendom som nämns i 10 b §. En tidigare gjord reservering skall användas före en senare.

En utgift eller del av en utgift som har täckts med en utjämningsreservering är inte avdragbar vid beskattningen.

Denna lag träder i kraft den 2001.

Lagen tillämpas första gången vid beskattningen för 2001.

Helsingfors den 6 april 2001

Republikens President

TARJA HALONEN

Finansminister *Sauli Niinistö*

*Bilaga
Parallelltexter*

Lag

om ändring av 10 a § inkomstskattelagen för gårdsbruk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i inkomstskattelagen för gårdsbruk av den 15 december 1967 (543/1967) 10 a §, så-
dan den lyder i lag 718/1990 och 1541/1992, som följer:

Gällande lydelse

10 a §

Den skattskyldige får från nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten dra av den reservering som han har gjort i sin skattedeclaration (*utjämningsreservering*). Utjämningsreserveringen är högst 30 procent av nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten före avdraget av reserveringen, dock högst 40 000 mark. En mindre utjämningsreservering än 5 000 mark får dock inte göras. När reserveringen räknas ut beaktas inte den del som går över jämna tusental mark.

Utjämningsreserveringen skall senast det andra skatteåret efter utgången av det skatteår, för vilket utjämningsreserveringen har gjorts i skattedeclarationen, betraktas som skattepliktig inkomst av jordbruket på gårdsbruksenheten eller användas för att täcka utgifterna för anskaffning eller grundlig förbättring av egendom som nämns i 10 b §. En tidigare gjord reservering skall användas före en senare.

En utgift eller del av en utgift som har täckts med en utjämningsreservering är inte avdragbar vid beskattningen.

Föreslagen lydelse

10 a §

Den skattskyldige får från nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten dra av den reservering som han har gjort i sin skattedeclaration (*utjämningsreservering*). Utjämningsreserveringen är högst 40 procent av nettoinkomsten av jordbruket på gårdsbruksenheten före avdraget av reserveringen, dock högst 80 000 mark. En mindre utjämningsreservering än 5 000 mark får dock inte göras. När utjämningsreserveringen räknas ut beaktas inte den del som går över jämna tusental mark.

Utjämningsreserveringen skall senast det *tredje* skatteåret efter utgången av det skatteår, för vilket utjämningsreserveringen har gjorts i skattedeclarationen, betraktas som skattepliktig inkomst av jordbruket på gårdsbruksenheten eller användas för att täcka utgifterna för anskaffning eller grundlig förbättring av egendom som nämns i 10 b §. En tidigare gjord reservering skall användas före en senare.

En utgift eller del av en utgift som har täckts med en utjämningsreservering är inte avdragbar vid beskattningen.

*Denna lag träder i kraft den 2001.
Lagen tillämpas första gången vid be-
skattningen för 2001.*